

pristavený k ťažkopádnym múrom, ktoré ho pripútavajú k zemi.

SUMMARY

Glass as a structure material is used in a greater extent in new architectural works, but also in reconstructions and additions of the historical buildings. Architects take advantage of the glass and HI-Tech elements to design a shape and coloring of the buildings. When the glass is used in the frontage of the historical building, it doesn't cover signs of building styles. Design of the glass structure in lateral cover can create environment, which can regulate itself according to the requirements of the energetic conception of the building.

LITERATÚRA:

1. Umbau der Stadthalle
Wuppertal, GLAS, 1997/2
2. Diskussion, DETAIL, 1995/1
3. Erweiterung eines Glasmuseum in
Kingswinford, DETAIL, 1995/1

RECENZIE HLAVNÉHO ČLÁNKU

*Prof. Ing. arch. Imrich Tužinský, PhD.,
Ing. arch. akad. arch. Vladimír Bahna,
Ing. arch. Štefan Sivák*

E-mail autorov článku: tuzinsky@fa.stuba.sk

Kontexty tvorby konštrukčného detailu s koncepciou architektonického diela,

strany 3-14

1/ Článok sa zaoberá stále aktuálnou témou postavenia architektonického a konštrukčného detailu v rámci tvorby a realizácie. V podstate princípy konštrukčného riešenia sa prelínajú s architektonickou tvorbou tak, že architektonické a konštrukčné detaily sú totožné a nedajú sa oddeliť. Nosnou témou článku o kontexte detailu s koncepciou diela je zdôrazňovanie jej úlohy ako prvotnej podstaty tvorby, tvaru a konečného výrazu diela. Obsah článku je rozdelený do statí, ktoré sa dotýkajú filozofickej a zároveň materiálnej podstaty tvorby detailu: grafickej interpretácie detailu, postavenia detailu v procese architektonickej tvorby, základným zložkám tvorby, detailu ako súčasťou architektonického konceptu, výtvarným aspektom detailu v kontexte s koncepciou diela, stavebno-fyzikálnym aspektom tvorby, metodike tvorby a pokusu o kategorizáciu prvkov prefabrikovanej fasády.

Skvalitňovanie architektonického výrazu treba vidieť ako tvorivý prístup k riešeniu, pretváraniu a dotváraniu objektov a priestorov, v komplexnom systéme princípov architektonickej a urbanistickej tvorby. Súčasná technológia ponúka bohatú škálu materiálového vyjadrenia fasády a zjednodušené racionálne riešenia znova vyvolávajú pokusy po tvarovaní prvkov. Je známe, že väčšina pokusov stvárniť plošný exteriérový prejav fasády len dezénom v prefabrikovanom obvodovom prvku stroskotala, pretože nespočetnekrát opakovaný prvok bez kompozičného akcentu sa stáva zákonite monotónnym. Z toho vyplýva i obava architektov pred hromadnou výrobou dekoratívnych, ale málo variabilných silikátových prvkov.

Preto je obzvlášť vítaný pohľad na stavebno-fyzikálne charakteristiky ovplyvňujúce tvorbu detailu. Je zrejmé, že komplexný prístup k zdôvodnenej tvarovej interpretácii si vyžaduje podstatne širšiu interakciu vedných disciplín, predovšetkým

v oblasti statiky a materiálovej technológie. Autorské príklady riešenia detailu v závere práce poukazujú na exaktný metodický prístup k tvorbe reálneho prefabrikovaného prvku fasády. V kontexte s obsahom považujem takéto ukončenie článku za vierohodný dôkaz správne pochopenej filozofie tvorby detailu.

**Prof. Ing. Jozef Hraška,
Stavebná fakulta STU Bratislava**

2/ Úvod článku je venovaný vývojovým štádiám architektonického konceptu a príslušnej grafickej interpretácii, ktorá zodpovedá jednotlivým fázam architektonického a konštrukčného návrhu od celku k detailu. Postup autori ilustrujú na skiciach a schémach podstatných konštrukčných prvkov odbavovacej budovy letiska Stansted v Londýne od architekta N. Fostera. Prekvapujúco podrobný popis je jedného z mnohých technických zložiek – odvodnenia strechy podtlakovým systémom (plúvia).

V časti Grafická prezentácia detailu sú cenné poznámky k vzťahu konceptu konštrukčného detailu k realizačnej, resp. dielenskej dokumentácii. Polemizoval by som s popisom základných zložiek architektúry: *funkcia-konštrukcia-estetika* a tvrdením, že ich dôležitosť je vyjadrená poradím, v akom sú popísané. Tvrdenie v príspevku vychádza z argumentácie funkcionalistov, ktoré má korene vo Vitruviovom *firmitas, utilitas, venustas*, alebo vo Wagnerovom citáte: *účel, konštrukcia, poézia*. Funkcia v súčasnej architektúre je efemérna zložka, konflikt stabilnej stavebnej substancie sa architekti pokúšajú preklenúť variabilitou, resp. flexibilitou... čo uvádzajú aj autori príspevku v spojení s prúdom hi-tech.

V texte chýbajú odvolávky na pramene, nie je možné identifikovať, ktoré úvahy a závery sú originálne a ktoré prevzaté z literatúry uvádzanej na konci príspevku. V zozname literatúry chýba v zátvorke uvádzaný Leo von Klenze (1847).

Odporúčam prehodnotiť použitie niektorých termínov (napríklad *zaopatrovacie technologické zariadenie*).

K obrázku 10 v súlade so zámerom príspevku poukázať na kontexty tvorby konštrukčného detailu s koncepciou architektonického diela, by som odporúčal doplniť ilustráciu celého objektu výškovej polyfunkčnej budovy „Veselka“ v Pardubiciach, obrázok 11 je málo čitateľný.

**Prof. Ing. arch. Julián Keppl, PhD,
Fakulta architektúry STU, Bratislava**

Ing. arch. Eva Kollárová

E-mail autora: kollarova@fa.stuba.sk

Sklo v prestrešení – konštrukčný detail strany 27-33

Téma skla v architektúre je čoraz aktuálnejšia. Požiadavky na kontakt s prostredím, ako aj potreba optimálneho presvetlenia v minulosti vystriedala požiadavka ekologická, ktorá vyplýva zo zvýšených požiadaviek na kvalitu životného prostredia, aj s globálnou zmenou klimatických podmienok.

Uvádzaná štúdia sa zaoberá tými typmi presklených strešných konštrukcií, ktoré sú tvorené jednou vrstvou skla - jednoduchého, prípadne izolačného dvojskla.

Za zmienku by stálo pozastaviť sa v tejto súvislosti aj nad koncepciou zasklených stien zo zabudovanou vrstvou medzipriestoru, vytvoreného medzi dvoma vrstvami zasklenými stenami. Vzťah sklenej plochy a nosnej konštrukcie v tomto riešení dáva viacero možností aj pre architektonicko-konštrukčný návrh.

Potreba zabezpečenia najvyššej kvality životného prostredia, ako aj očakávané klimatické zmeny v blízkej budúcnosti dávajú predpoklad pre ďalší vývoj týchto konštrukčných systémov. S touto skutočnosťou bude určite súvisieť aj vysoká miera prepracovanosti a tým aj typovosti sériovo vyrábaných konštrukčných prvkov. Typizácia týchto konštrukčných systémov umožní ich dostupnosť aj pri štandardnom využití.

Ing. arch. Jana Gregorová, PhD.

Ing. arch. Jozef Kollár

E-mail autora: kollar@fa.stuba.sk

Aplikácia skla v historickej architektúre strany 34-38

Autor článku na vybraných typoch preukazuje uplatnenie sklenených konštrukcií v historických objektoch. Pomocou vhodne volených sklenených stien je možné rozšíriť existujúci objekt o nové priestory a zapojiť ich do prevádzky pôvodného komplexu. Z hľadiska energetického sa vhodným zložením sklenej konštrukcie nenaruší energetická koncepcia objektu. Sklo je stavebný materiál, ktorý, ako uvádza autor článku, nevstupuje do konštrukcie, tvaru a výrazu architektonického diela, sklo nezakrýva znaky a tvary stavebných slohov. Článok presvedčivo prezentuje rôzne stavebné formy, tvary a opodstatnenosť aplikácie sklenených konštrukcií v historických architektonických dielach.

**Doc. Ing. arch. Viliam Dubovský, PhD.
Fakulta architektúry STU, Bratislava**